

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

# Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair 2023-2025-ci illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı

## 1. Qısa xülasə

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə 2023-2025-ci illəri əhatə edən bu Milli Fəaliyyət Planı ölkəmizdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizədə səylərin gücləndirilməsinə, bu sahədə müxtəlif iştirakçılar - məhkəmə və cinayət təqibi orqanları, nəzarət orqanları, digər səlahiyyətli qurumlar, habelə özəl sektor arasında əməkdaşlıq imkanlarının artırılmasına və ölkənin iqtisadi sistemindən qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə imkanlarının məhdudlaşdırılmasına istiqamətlənən tədbirlərin sistemli və əlaqəli şəkildə həyata keçirilməsinə əlverişli şərait yaradır.

## 2. Qlobal trendlər

Qlobal miqyasda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması üzrə müşahidə edilən dinamika bu təhdidlərə münasibətdə həm beynəlxalq, həm də regional səviyyədə əlaqələndirilmiş mübarizə tədbirlərinin görülməsini zəruri edir. Digər tərəfdən isə regional və beynəlxalq müstəvidə terrorçuluq, terrorçuluğun

maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi üzrə son illərdə müşahidə ediləndə olan tendensiyalar da dövlətlər üçün iqtisadi və milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından yeni çağırışlar doğurur.

Bundan başqa, ölkə iqtisadiyyatları, xüsusilə maliyyə sistemləri arasında asılılığın güclənməsi, habelə maliyyə texnologiyalarının təbii imkanlarının hədsiz artması, yeni növ rəqəmsal iqtisadiyyat elementlərinin meydana çıxması ümumi iqtisadi inkişafa tökan verməklə yanaşı, qeyri-qanuni fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün də əlverişli zəmin yaradır.

Maliyyə axınlarının ölkələrarası hərəkətinin genişlənməsi, müxtəlif növ texnoloji vasitələrdən istifadə edilməklə anonim maliyyə əməliyyatlarının aparılması imkanları, habelə maliyyə xidmətlərinin texnoloji inkişafının artmasından qaynaqlanan risklər bu proseslərin tənzimlənməsini, xüsusilə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində effektiv monitorinq mexanizmlərinin yaradılmasını çətinləşdirir.

Bu baxımdan dünya iqtisadiyyatında baş verən struktur dəyişiklikləri, habelə

qlobal səviyyədə iqtisadi cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi istiqamətində son illərdə artan çoxtərəfli təşəbbüslər dünya iqtisadiyyatına dərin inteqrasiya yolunu seçmiş ölkəmiz qarşısında iqtisadiyyatın, xüsusilə bank-maliyyə sektorunun dayanıqlılığının təmin edilməsi istiqamətində yeni vəzifələr qoyur.

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması müasir dövrdə iqtisadi fəaliyyət sahəsində mütəşəkkil cinayətkarlığın ən geniş təzahür formalarından biridir. Bu cinayətin ictimai təhlükəliyi ondan ibarətdir ki, o, bir sıra mühüm ictimai dəyərlərə mənfi təsir göstərir, mütəşəkkil cinayətkarlığın maliyyə bazasını formalaşdırır və qeyri-leqal iqtisadi fəaliyyəti pərdələyir. Maliyyə sistemindən qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadənin iqtisadi təhlükəsizlik üçün problemlər doğurmasından əlavə, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılaraq rəsmi maliyyə-iqtisadi sistemə daxil edilməsinə imkan verilməsi ictimai nizamın və qanunun aliliyinin pozulmasına və nəticələnməyə gətirib çıxarır.

## 3. Mövcud vəziyyətin təhlili

Ölkəmizdə aparılan çoxşaxəli dövlət quruculuğu, iqtisadi və məhkəmə-hüquq

sistemi islahatlarının tərkib hissəsi kimi, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində də ödəndirilməsi bir sıra işlər görülmüş və mühüm nəticələr əldə olunmuşdur. Bu sahədə beynəlxalq standartları müəyyən edən FATF tövsiyələrinə uyğun olaraq yeni qanunlar qəbul edilmiş, ölkədə xüsusilə əməkdaşlığın təmin edilməsi üçün yeni mexanizmlər formalaşdırılmış, ixtisaslaşmış institutların fəaliyyət effektivliyinin artırılması üçün addımlar atılmış, həmçinin müvafiq sahədə beynəlxalq əməkdaşlıq imkanları genişləndirilmişdir. Ötən dövr ərzində ölkəmiz həmçinin Avropa Şurasının MONEYVAL Komitəsinin dördüncü raund qiymətləndirməsini uğurla başa vurmuşdur.

## 4. Hədəf göstəricilər

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində ölkəmizdə əldə edilmiş nailiyyətlər qlobal dəyişikliklərə çevik adaptasiyanın təmin edilməsi istiqamətində bundan sonra da məqsədyönlü və əlaqələndirilmiş fəaliyyəti şərtləndirir. 2021-2022-ci illər

də cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində ölkə üzrə ikinci risk qiymətləndirilməsi həyata keçirilmiş, bu sahədə mübarizə sisteminin müxtəlif komponentləri, habelə ölkəyə xas struktur və kontekstual amillər təhlil edilərək, başlıca təhdid və zəiflik mənbələri müəyyən edilmişdir. Risk qiymətləndirilməsində müəyyən edilən başlıca təhdidlərin neytrallaşdırılması, zəifliklərin isə aradan qaldırılması məqsədilə qəbul edilən bu Milli Fəaliyyət Planı konseptual olaraq risk əsaslı nəzarət və yüksək səviyyədə əlaqələndirilmiş mübarizə mexanizmlərinin formalaşdırılmasını özündə ehtiva edir.

## 5. Məqsədlər

Milli Fəaliyyət Planında yer alan kompleks tədbirlərin icrası müvafiq sahədə ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət siyasətinin ortamüddətli dövr üçün strateji baxışını əks etdirir. Milli Fəaliyyət Planının əsas məqsədi ölkəmizdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin effektivliyinin artırılması və yeni

keyfiyyət meyarları əsasında davam etdirilməsidir.

## 6. Prioritet istiqamətlər

Milli Fəaliyyət Planı aidiyyəti dövlət qurumları, nəzarət orqanları və özəl sektor tərəfindən risklərin başa düşülməsi, azaldılması və ya qarşısının alınması məqsədilə səmərəli tədbirlərin həyata keçirilməsinə, habelə qanunvericiliyin təbii imkanlarının genişləndirilməsinə, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə qarşılıqlı əməkdaşlıq və məlumat mübadiləsi mexanizminin daha təkmil əsaslar üzərində formalaşdırılmasına, beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsinə və nəhayət, müvafiq sahədə institusional potensialın gücləndirilməsinə xidmət edir.

## 7. Maliyyələşdirilmə mexanizmləri

Milli Fəaliyyət Planı çərçivəsində həyata keçiriləcək tədbirlərin müvafiq icraçı qurumlar üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait və qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur.

## 8. Milli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi ilə bağlı Tədbirlər

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçılar	Digər icraçılar	İcra müddəti	İlkin nəticə	Aralıq nəticə	Yekun nəticə
8.1. Öhdəlik daşıyan şəxslər üzrə preventiv sistemin gücləndirilməsi							
8.1.1. Müştəri profili məlumatlarının toplanması və müştəri profili risklərinin qiymətləndirilməsi sahəsində tədbirlər							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən müştəri profili risklərinin (müştəri, coğrafi yerləşmə, məhsul, xidmət və çatdırılma kanalları) müəyyən edilməsi ilə bağlı qanunvericiliyin təbii imkanlarının genişləndirilməsi, təlim və müzakirələrin həyata keçirilməsi	MMX, ƏN, DVX Tövsiyə edilir: AMB, VK	aidiyyəti sahəvi qeyri-kommersiya qurumları - ABA, ASA, AFBIA, ANP cəlb edilməklə	İyul, 2023	Müştəri profilinin tam olaraq kompleksləşdirilməsi və müştəri profili risklərinin müəyyən edilməsi	Müştəri profilinin formalaşması zamanı risk əsaslı yanaşmaya keçid	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən risk əsaslı yanaşmanın təbii və institusional risk qiymətləndirilməsi üçün əsasların formalaşdırılması
2.	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə mövcud müştəri profili məlumatlarının qanunvericiliyin yeni tələblərinə uyğun olaraq tam şəkildə toplanmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK			Banklara, həyatın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan yerli və xarici sığortaçılara münasibətdə - mart, 2024		
3.	Müştərilərə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən təqdim olunan məhsul, xidmət və çatdırılma kanallarının xüsusiyyətləri ilə bağlı risk faktorlarının qiymətləndirilməsinin təmin edilməsi			Dekabr, 2023			
4.	Müştəri profilləri üzrə risk dərəcələrinin öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən formalaşdırılmasının təmin edilməsi				Banklara, həyatın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan yerli və xarici sığortaçılara münasibətdə - mart, 2024		
8.1.2. Sahəvi və ölkə səviyyəsində müəyyən edilmiş risklər əsas götürülməklə institusional risk qiymətləndirilməsinin aparılması sahəsində tədbirlər							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən illik institusional risk qiymətləndirilməsinə (bu qiymətləndirməni kənar mütəxəssislərin aparması halı istisna olmaqla) dair metodologiyaların hazırlanmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK		2025		İnstitusional səviyyədə risklərin qiymətləndirilməsi üzrə metodologiyaların hazırlanması	İnstitusional səviyyədə risklərin başa düşülməsi və bu risklərin azaldılmasına dair addımlar atılması
2.	İllik institusional risk qiymətləndirilməsinə dair metodologiya üzrə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən illik əsasda aparılmış institusional risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin əldə edilməsinin təmin olunması	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK		2025-ci ilin birinci rübü ərzində			
8.1.3. İrihəcmli nağd əməliyyatlar üzrə mütəməm monitorinq sisteminin formalaşdırılması							
1.	Müştəri profili üzrə risk dərəcəsinə müvafiq olaraq irihəcmli hesab edilə bilən nağd əməliyyatların aparılmasında vahid yanaşmanın təmin edilməsi məqsədilə metodologiyaların və risk indikatorlarının formalaşdırılması	MMX	DVX, ƏN, AP Tövsiyə edilir: AMB, VK (aidiyyəti sahəvi qeyri-kommersiya qurumları - ABA, ASA, AFBIA, ANP cəlb edilməklə)	Sentyabr, 2023	İrihəcmli nağd əməliyyatların aparılmasında vahid yanaşmanın təmin edilməsi	İrihəcmli nağd əməliyyatların aparılmasında vahid yanaşmanın təmin edilməsi	Vəsaitin mənbəyi bilinməyən və ya şübhə yaradan hallarla bağlı hesabatlılığın təmin edilməsi və təxirəsalınmaz addımlar atılması təcrübəsinin formalaşdırılması

2.	Riskin yüksək olduğu hallarda nağd əməliyyatları apararaq müştərilərin vəsaitlərinin mənbəyinin müəyyən edilməsi məqsədilə işgüzar münasibətlərin monitorinqinin intensivliyinin artırılması mexanizminin yaradılması	DVX Tövsiyə edilir: AMB, VK		2024			
8.1.4. Dövlət qeydiyyatına alınmış fiziki mövcudluğu olmayan hüquqi şəxslərlə (bundan sonra - şel şirkət) işgüzar münasibətlərin qurulması və davam etdirilməsi üçün mexanizmlərin formalaşdırılması							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən hüquqi şəxslərlə işgüzar münasibətlərin məqsəd və mahiyyətinin araşdırılması, bu çərçivədə onların şel şirkət olub-olmamasının araşdırılmasına dair metodoloji meyarların hazırlanması	MMX		İyul, 2023			Müəyyən edilmiş şel şirkətlərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması məqsədilə istifadə olunmasının tipik üsul və vasitələrinin müəyyən edilməsi
2.	Hüquqi şəxsin şel şirkət olub-olmamasının araşdırılmasına dair metodoloji meyarların təbii və təcrübəsinin formalaşdırılması	DVX Tövsiyə edilir: AMB, VK		2024			Şel şirkət olan müştərilərin müəyyən edilməsi
3.	Müəyyən edilmiş şel şirkətlərlə işgüzar münasibətlərin dayandırılmasına dair beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi zərurətinin araşdırılması	MMX	ƏN	Sentyabr, 2023			
8.1.5. Birdəfəlik əməliyyatların monitorinq mexanizminin qurulması							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin fəaliyyət xüsusiyyətlərindən asılı olaraq birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısının hazırlanması	MMX	ƏN, DVX Tövsiyə edilir: AMB, VK (aidiyyəti sahəvi qeyri-kommersiya qurumları - ABA, ASA, AFBIA, ANP cəlb edilməklə)	Avqust, 2023			Birdəfəlik əməliyyatlar da cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarının müəyyən edilməsi
2.	Birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısını hazırladıqdan sonra icra edilən birdəfəlik əməliyyatlar zamanı müştəri uyğunluğu tədbirlərinin təbii və nəzarətin təmin edilməsi	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK	MMX				Birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısı formalaşdırıldıqdan sonra mütəmadi
8.1.6. Benefisiar mülkiyyətinin müəyyən edilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi							
1.	Benefisiar mülkiyyətinin müəyyən edilməsinə dair metodologiyaların təkmilləşdirilməsi	MMX		Mart, 2023			Benefisiar mülkiyyətinin müəyyən edilməsinə dair tələbləri əhatə edən normativ xarakterli aktların qəbulu

Ardı 8-ci səh.



Əvvəli 7-ci səh.

2.	Qanunvericiliyin yeni tələblərinə və təkmilləşdirilmiş metodologiyaya uyğun olaraq müştərilərə münasibətdə benefisiar mülkiyyətinin müəyyən edilməsi mexanizminin formalaşdırılması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK		Mütəmadi		
8.1.7.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin daxili nəzarət proqramının qanunvericiliyin yeni tələblərinə uyğun qurulmasının təmin olunması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK		Mütəmadi	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə infrastrukturunun qurulması	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə potensialın artırılması
<b>8.2. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi</b>						
8.2.1. İllik əsasda sahəvi risk qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi və ölkə risk qiymətləndirilməsinin yenilənməsinin təmin edilməsi						
1.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsinə dair metodoloji əsasların müəyyən edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK	MMX	Avqust, 2023	Sahəvi risk qiymətləndirilməsinin aparılmasına dair beynəlxalq təcrübənin araşdırılması	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi üzrə indikatorların müəyyən edilməsi
2.	İnstitusional risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin sahəvi risk qiymətləndirilməsinə nəzər alınması ilə bağlı mexanizmlərin formalaşdırılması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK		2024-cü ildən etibarən illik əsasda	İnstitusional risklərin müntəzəm qiymətləndirilməsi təcrübəsinin formalaşdırılması	İnstitusional risklərin başa düşülməsi və azaldılmasına nəzarət mexanizminin formalaşdırılması
3.	Nəzarət orqanları tərəfindən sahəvi risk qiymətləndirilməsi aparılmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK		İllik əsasda		
4.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.2-ci maddəsinə uyğun olaraq yaradılan Koordinasiya Şurasına (bundan sonra - Koordinasiya Şurası) təqdim edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK		2024-cü ildən etibarən illik əsasda	Müxtəlif sektorlar üzrə sahəvi risk qiymətləndirilməsi hesabatlarının hazırlanması	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi nəticələri üzrə məlumatlandırma fəaliyyətlərinin icrası
<b>8.2.2. Nəzarət orqanlarının potensialının gücləndirilməsinə dair tədbirlər görülməsi</b>						
1.	Nəzarət orqanlarında ixtisaslaşmış struktur bölmələrinin yaradılması məsələsinin nəzərdən keçirilməsi və kadr potensialının artırılması	DVX, DQİDK, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK		2023	Nəzarət orqanlarında bu sahədə ixtisaslaşmış işçilərin say tərkibinin optimallaşdırılması	Nəzarət orqanlarında mütəmadi və hədəfli təlim proqramlarının tətbiqi
2.	Nəzarət orqanlarının öməkdaşları üçün sahəvi risklərə uyğun olaraq illik təlim planına əsasən təlimlər keçirilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK	MMX	Təlim planı üzrə mütəmadi		
3.	Keçirilmiş təlimlər barədə Koordinasiya Şurasına məlumatın təqdim edilməsi			İllik əsasda		
8.2.3. Öhdəlik daşıyan şəxslərə, auditor xidməti göstərən şəxslərə, dini qurumlara, qeyri-hökumət təşkilatlarına, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəliklərinə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə tələblərə, ölkə risk qiymətləndirilməsi zamanı aşkar edilmiş zəifliklərə və təhdidlərə dair təlimlər keçilməsi						
1.	Nəzarət orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş risklərə (ölkə, sahəvi və institusional) uyğun olaraq illik təlim planına əsasən təlimlər keçilməsi			Təlim planı üzrə mütəmadi		Öhdəlik daşıyan şəxslər, auditor xidməti göstərən şəxslər, dini qurumlar, qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəliklərinə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə potensialın yüksəldilməsi
2.	Keçirilmiş təlimlər barədə Koordinasiya Şurasına məlumatın təqdim edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK	MMX	İllik əsasda	Müntəzəm və hədəfli təlim proqramlarının formalaşdırılması	Risk əsaslı yanaşmaya keçidin təmin edilməsi

8.2.4. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə risk əsaslı nəzarətin həyata keçirilməsi üçün tənzimləyici və institusional bazanın formalaşdırılması						
1.	Nəzarət orqanlarının risk əsaslı nəzarət qaydalarının hazırlanması və təsdiq olunması			İyul, 2023		
2.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi əsasında öhdəlik daşıyan şəxslər, auditor xidməti göstərən şəxslər, dini qurumlar, qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndəlikləri üzrə müəyyən edilmiş risklərə uyğun olaraq onların bölgüsünün aparılması	DVX, DQİDK, ƏN, <b>Tövsiyə edilir:</b> AP, VK		Oktyabr, 2023	Sektor üzrə risklərin başa düşülməsi	Nəzarət mexanizminin institusional əsaslarının təkmilləşdirilməsi
3.	Hər bir nəzarət orqanı tərəfindən risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanması			Noyabr, 2023		
8.2.5. Nəzarət orqanları ilə MMX-nin effektiv öməkdaşlıq mexanizmlərinin yaradılması						
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin qeydiyyat, icazə və lisenziyalasdırma prosesində və nəzarət yoxlamaları zamanı öhdəlik daşıyan şəxslərdə mühüm iştirak payı sahibinin və benefisiar mülkiyyətinin, idarəetmə funksiyalarının yerinə yetirən şəxslərin, habelə onlarla yaxın münasibətdə olan şəxslərin vətəndaş qüsuruzluğu tələblərinə cavab verib-verməməsinin müəyyənəndirilmək üçün MMX-nin məlumatlarından istifadə edilməsi mexanizminin yaradılması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK	MMX	Mütəmadi		
2.	Nəzarət orqanları tərəfindən aparılan nəzarət yoxlamalarının sayı, əhatə dairəsi, tətbiq edilən sanksiyaların sayı və xarakteri barəsində statistik məlumatların Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi	DVX, DQİDK, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AP, VK		İllik əsasda		Nəzarət orqanları ilə MMX arasında öməkdaşlıq qərvəsinin genişləndirilməsi
3.	Nəzarət yoxlamaları çərçivəsində öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən təqdim olunan məlumatların yoxlanılması üsullarının təkmilləşdirilməsi, qabaqcıl beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilən yoxlama üsullarının ölkəmizdə tətbiqi imkanlarının araşdırılması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> VK		Mütəmadi		Nəzarət orqanlarının fəaliyyəti üzrə məlumat toplanmasının sistemləşdirilməsi
8.2.6. Nəzarət yoxlamaları zamanı şübhəli halların MMX-yə göndərilməsi üzrə sistemlik təhlil aparılması və müvafiq tədbirlər görülməsi						
1.	Nəzarət orqanları tərəfindən nəzarət yoxlamalarının gedişində şübhəli hallara dair məlumatların müəyyən edilməsi və MMX-yə təqdim edilməsinə dair sistemlik təhlillər aparılması, əldə olunmuş nəticələr əsasında şübhəli hallara dair məlumatlarla bağlı çatışmazlıqların aradan qaldırılması sahəsində səmərəli mexanizmlərin müəyyən edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, AP, VK		Mütəmadi		Şübhəli hallara dair məlumatların keyfiyyətinin sistemlik təhlili
2.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin MMX-yə təqdim etdiyi şübhəli hallara dair məlumatların MMX tərəfindən geriye məlumatlandırma çərçivəsində verilmiş məlumatlar əsasında keyfiyyətinin və istifadəyə yararlılığının yoxlanılması	DVX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB, VK				Şübhəli hallara dair məlumatlarla bağlı çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.2.7.	Maliyyə institutlarının fəaliyyətinə dair icazələr və lisenziyalar verilməsi zamanı nizamnamə kapitalının mənbəyinin müəyyən edilməsi, mühüm iştirak payının sahibinin, benefisiar mülkiyyətinin və idarəetmə funksiyalarının yerinə yetirən şəxslərin, habelə onlarla yaxın münasibətdə olan şəxslərin məqbul və lazımi keyfiyyətlərə malik şəxslər meyarlarına cavab verməsinin müəyyən edilməsi üzrə qanunvericilik əsaslarının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması işlərinin yekunlaşdırılması	NK <b>Tövsiyə edilir:</b> AMB		Dekabr, 2023		Milli qanunvericiliyin müvafiq beynəlxalq standartların tələblərinə uyğunlaşdırılması üzrə təkliflər hazırlanması
<b>8.3. Məhkəmə və cinayət təqibi orqanlarının cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində fəaliyyətinin effektivliyinin gücləndirilməsi</b>						
8.3.1. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əməllərinin effektiv cinayət təqibinin həyata keçirilməsi						
1.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətinin təqibi zamanı əməlin tövsiyə ilə bağlı yaranan problemlərin həlli üçün təkliflər verilməsi	<b>Tövsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq	DVX, DİN, DTX, MMX, ƏN <b>Tövsiyə edilir:</b> Ali Məhkəmə	Avqust, 2023		Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması sahəsində effektiv cinayət təqibinin həyata keçirilməsi üçün qanunvericilik əsaslarının təkmilləşdirilməsi zərurətinin öyrənilməsi
2.	Cinayət təqibinin həyata keçirilməsi zamanı maliyyə təhlili məlumatlarından istifadə edilməsi təcrübəsinin genişləndirilməsi və bu məlumatlara olan ehtiyacların təhlil edilməsi, müvafiq çağırışlara yönələn tədbirlərin həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq təkliflər hazırlanması	<b>Tövsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq DTX, DVX, DİN		Mütəmadi		Cinayət təqibi zamanı maliyyə təhlili məlumatlarında mütəmadi istifadənin təmin edilməsi
						MMX-yə göndərilmiş şübhəli hallar barədə məlumatların effektivliyinin və təhlili təmin edilməsi
						Məqbul və lazımi keyfiyyətlərə malik olmayan şəxslərin maliyyə institutlarında mühüm iştirak payına malik olmasının, onların benefisiar mülkiyyətçisi olmasının və ya idarəetmə funksiyalarını yerinə yetirməsinin qarşısının alınmasının təmin edilməsi

Ardı 9-cu səh.



Əvvəli 8-ci səh.

8.3.2. Predikativ cinayətlərin ibtidai araşdırılması zamanı cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın effektiv axtarışı, müsadirə edilməsi və aktivlərin bərpası mexanizmlərinin yaradılması					
1.	Cinayət təqibi üzrə ibtidai araşdırma zamanı cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın axtarışı, müəyyən edilməsi və aktivlərin bərpası sahəsində fəaliyyətin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə paralel maliyyə araşdırmasının aparılması sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	DTX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		2023	
2.	Cinayət təqibini həyata keçirən aidiyyəti dövlət orqanlarında paralel maliyyə araşdırmasını həyata keçirəcək ixtisaslaşmış struktur bölmələrinin yaradılmasının mümkünlüyü və məqsədmüvafiqliyinin araşdırılması	DTX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		İyun, 2024	Paralel maliyyə araşdırması sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi
3.	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanların maliyyə məlumatlarını çevik öldü etməsinə və onlardan operativ istifadə etməsinə imkan verən infrastrukturun qurulması	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq	<b>Təvsiyə edilir:</b> AMB	İyun, 2024	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanların maddi-texniki və informasiyaya çıxış imkanları ilə təmin edilməsi, maliyyə məlumatlarının öldü müddətinin azaldılması
4.	Cinayət təqibi üzrə ibtidai araşdırma zamanı maliyyə sahəsində araşdırmanın effektiv aparılması üsullarına dair müvafiq təlimatın hazırlanması	<b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		İyun, 2024	
8.3.3. Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi hallarının müəyyən edilməsi məqsədilə cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarda sistemativ strateji təhlillər aparılmasına imkan verən mexanizmlərin qurulması					
1.	Cinayət təqibini həyata keçirən aidiyyəti orqanlarda strateji təhlillər aparılması üçün zəruri resursların ayrılması	DİN, DTX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		2023	
2.	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın formalaşma mənbəyinin müəyyən edilməsi məqsədilə iqtisadi və statistik məlumatlar əsasında strateji təhlillər aparılması, əsas təhdidlərin öyrənilməsi və buna qarşı mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsi			Mütəmadi	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdidlərin cinayət təqibini həyata keçirən orqanlar tərəfindən öyrənilməsi
3.	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılmasında və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində əsas təhdid doğuran cinayətlər üzrə xarici və daxili risk amilləri nəzərə alınmaqla təhlillər aparılması			Mütəmadi	
4.	Strateji təhlillər əsasında taktiki planların hazırlanması və yenilənməsi			Mütəmadi	
8.3.4. MMX tərəfindən təqdim edilən məlumatların vahid sistemdə qeydiyyatı, izlənilməsi və geriyə məlumatlandırılma infrastrukturunun qurulması					
1.	MMX tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar üzrə cinayət işlərinin açılış-açılmamasına, həmin məlumatlardan cinayət təqibi zamanı istifadə edilmiş məlumatların bərpası məqsədilə iqtisadi və statistik məlumatlar əsasında strateji təhlillər aparılması, əsas təhdidlərin öyrənilməsi və buna qarşı mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsi	DİN, DTX, DVX, ƏN <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə		2023	Məlumatlardan istifadəyə dair ohatəli elektron qeydiyyat sisteminin yaradılması
2.	Maliyyə təhlili məlumatlarının əsas rol oynadığı və araşdırması uğurla nəticələnməyən cinayət işləri üzrə tipologiyaların hazırlanması	<b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		Mütəmadi	
8.3.5. Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması əməlinin effektiv istintaq məqsədilə strukturaxili ixtisaslaşma aparılması					
1.	Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 193-1-ci maddəsi üzrə ibtidai araşdırma aparmaq səlahiyyəti olan orqanlarda bu sahədə ixtisaslaşmış müstəntiqlərin formalaşdırılmasının təmin edilməsi	DİN, DTX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		May, 2023	Cinayət təqibini həyata keçirən müvafiq orqanlarda cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı ilə bağlı təlimlərə cəlb edilməsi
2.	Müstəntiqlərin cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı ilə bağlı təlimlərə cəlb edilməsi			Mütəmadi	
8.3.6. Predikativ cinayətin ibtidai araşdırılması sahəsində digər istintaq orqanına aid olan cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması əməllərinin cinayət təqibini həyata keçirilməsi üçün istintaq qruplarının yaradılması təcrübəsinin genişləndirilməsi və ibtidai araşdırma nəzarətinin gücləndirilməsi					
1.	Əməldə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətinin əlamətləri müəyyən edildikdə predikativ cinayət üzrə ibtidai istintaqı həyata keçirən orqanlar arasında kommunikasiya mexanizminin yaradılması	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		2023	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı üzrə ixtisaslaşdırılmış müstəntiqlərdən ibarət istintaq qruplarının birgə fəaliyyətinin təmin edilməsi
2.	Predikativ cinayətlərin ibtidai araşdırılması zamanı istintaq qruplarının yaradılması təcrübəsinin təşviq edilməsi	DİN, DTX, DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		Mütəmadi	
3.7.	Tamam məqsədilə törədilən cinayətlər üzrə ibtidai istintaq aparılarkən cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması əməllərinin müvafiqliyinin yoxlanılmasına ibtidai araşdırma prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorların nəzarətinin effektivliyinin artırılması	<b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		Mütəmadi	Tamam məqsədilə törədilən cinayətlər üzrə ibtidai istintaq aparılarkən cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması əməllərinin aşkar edilməsi məqsədilə təhlillər aparılması
8.3.8.	Hakimlərə, prokurorlara və müstəntiqlərə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin sübut olunmasının spesifik xüsusiyyətlərinə dair təlimlər keçilməsi	ƏN, DVX, DTX, DİN <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə		MMX	Mütəmadi
8.4. Maliyyə təhlili məlumatları üzrə infrastrukturun inkişafı					
8.4.1. Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması					
1.	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması üçün normativ hüquqi əsasların formalaşdırılması	NK	MMX, DVX, ƏN	2023	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi

2.	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının fəaliyyətinin təmin edilməsi	MMX, DVX		İyun, 2024	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazası üçün infrastrukturun qurulması	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması	Maliyyə araşdırması, habelə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin və predikativ cinayətlərin istintaqı zamanı benefisiar mülkiyyətçi məlumatlarından effektiv istifadənin təmin edilməsi
8.5. Vergi nəzarətinin cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi çərçivəsində funksionallığının artırılması							
8.5.1. Vergi yoxlamaları zamanı cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin, habelə predikativ cinayətlərinin aşkar edilməsi və araşdırılması üzrə fəaliyyətin gücləndirilməsi							
1.	Vergi yoxlamaları zamanı sahibkarlıq subyektlərinin aparıldığı ömürlüqatların cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması aspektindən təhlil edilməsi	DVX		Mütəmadi	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması hallarının araşdırılması üçün vergi yoxlamalarının aparılmasını təmin edilməsi	Vergi yoxlamaları zamanı cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması hallarının müəyyən edilməsi	Vergi nəzarətinin cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılmasına qarşı mübarizədə effektivliyinin təmin edilməsi
2.	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması şübhələri barədə MMX-nin məlumatlandırılmasının təmin edilməsi			Mütəmadi			
3.	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı üçün müvafiq tədbirlərin qurulması	DVX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		Mütəmadi	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması əməlləri ilə bağlı təhlillərin aparılması	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı proaktiv mexanizmin formalaşdırılması ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı proaktiv mexanizmin qurulması
4.	Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair mübarizə tədbirlərinin qurulması	DVX		Avqust, 2023	Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair mübarizə tədbirlərinin qurulması	Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair mübarizə tədbirlərinin qurulması	Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair mübarizə tədbirlərinin qurulması
8.5.2. Hesabına dövlət büdcəsi vəsaitinin daxil olduğu sahibkarlıq subyektlərinin və onların subpodratçılarının fəaliyyətinin sistemativ auditi, şəhər şirkətlər və onların benefisiar mülkiyyətçilərinin araşdırılması və qanunvericilikdə müəyyən edilmiş tədbirlərin görülməsi							
1.	Elektron qaime-fakturalar üzrə təhlillər apararaq hesabına dövlət büdcəsindən vəsait daxil olan sahibkarlıq subyektlərinin müəyyən edilməsi	MMX	DVX	2023			
2.	Sahibkarlıq subyektləri üzrə cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması risklərinin qiymətləndirilməsi üçün birgə tədbirlərin görülməsi və strateji təhlillər aparılması	MMX	DVX	2023	Hesabına dövlət büdcəsi vəsaiti daxil olan sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə əməliyyatlarının sistemli təhlili	Hesabına dövlət büdcəsi vəsaiti daxil olan sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə əməliyyatlarının sistemli təhlili	Dövlət büdcəsi vəsaiti üzrə sahibkarlıq subyektləri tərəfindən aparılan əməliyyatların şəffaflığının təmin edilməsi
3.	Strateji təhlillərin nəticələri üzrə vergi nəzarətinin keçirilməsi	DVX		2024 - 2025			
4.	Müəyyən edilmiş cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması halları ilə bağlı hüquq mühafizə orqanlarının məlumatlandırılması	DVX, MMX		2023 - 2025			
8.6. Gömrük nəzarəti tədbirlərinin cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində funksionallığının artırılması							
8.6.1. Valyuta sərəvətlərinin və milli valyutanın gömrük sərhədindən keçirilməsi zamanı cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi							
1.	Beynəlxalq təcrübə əsasında valyuta sərəvətlərinin və milli valyutanın transsərhəd daşınması zamanı yoxlanılmasına əsas verən risk indikatorlarının formalaşdırılması	DGK		Avqust, 2023			
2.	Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrinin əməkdaşlarının potensialının gücləndirilməsi üçün təlim planları əsasında nəzəri və praktiki təlimlərin keçirilməsi	DGK		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi	Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində valyuta sərəvətlərinin və milli valyutanın daşınmasına nəzarət üzrə potensialın gücləndirilməsi	Valyuta sərəvətlərinin və milli valyutanın transsərhəd daşınması üzərində risk indikatorlarının əsasında effektiv monitoring mexanizminin yaradılması	Cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə məqsədilə üçün valyuta nəzarəti mexanizminin effektivliyinin gücləndirilməsi
3.	Valyuta sərəvətlərinin boyan edilməməsinin cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi cinayətləri və ya predikativ cinayətlərə əlaqəli olması, yaxud onların müsadirəsi üçün kifayət qədər əsasların mövcudluğunu müəyyən etmək məqsədilə transsərhəd əməliyyatlar üzrə nəticəyönümlü monitoringlərin həyata keçirilməsi	DGK		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi			
8.7. Hüquqi şəxslər üzrə şəffaflığın artırılması							
8.7.1. Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə potensial sui-istifadə amillərinə dair ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması							
1.	Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə potensial sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumlarının iştirakı ilə işçi qrupu formalaşdırılması			2023			
2.	Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə öldü edilmiş omlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə risklərinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri məlumatların toplanması və təhlili, habelə müəyyən edilmiş risklərin aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlər görülməsi	DVX, MMX, DİN, DTX <b>Təvsiyə edilir:</b> Baş Prokurorluq		2023			
3.	Risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin zəruri fəaliyyətin icrası və aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilməsi məqsədilə Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi			İllik əsasda			
8.7.2. Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması							

Ardı 10-cu səh.



Əvvəlki 9-cu səh.

1.	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəliklərindən və dini qurumlardan terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması üçün aidiyyəti dövlət qurumlarının iştirakı ilə işçi qrupu formalaşdırılması	DQİDK, ƏN, Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi, MMX	2023	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə risk qiymətləndirilməsi üçün institusional çərçivənin formalaşdırılması	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə risk qiymətləndirilməsi üçün metodoloji əsasların formalaşdırılması	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə risk qiymətləndirilməsi üçün metodoloji əsasların formalaşdırılması
2.	Qeyri-hökumət təşkilatları və dini qurumlar üzrə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri məlumatların toplanması və təhlili, habelə müəyyən edilmiş risklərin aradan qaldırılması məqsədilə tədbirlər görülməsi		2024			
3.	Risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin zəruri fəaliyyətin icrası və aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilməsi məqsədilə Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi		İllik osasda			
8.7.3.	Avans yolu ilə ödənilmiş valyuta vəsaitləri müqabilində müəyyən edilmiş müddətdə müvafiq mallar idxal olunmadıqda, işlər görülmədikdə və ya xidmətlər göstərilmədikdə, ödənilmiş valyuta vəsaitinin xaricdən geri qaytarılmamasına görə sahibkarlıq subyektlərinə tətbiq olunmuş sanksiyaların sayı, məbləği və digər zəruri statistik məlumatların ölkə risk qiymətləndirilməsi prosesi çərçivəsində Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi	Təvsiyə edilir: AMB DVX	Koordinasiya Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş müddətdə	İdxal məqsədilə ölkədən xaricə köçürülən valyuta vəsaitləri ilə bağlı sahibkarlıq subyektlərinə və onların əməliyyatlarına dair məlumatların toplanması və təhlili edilməsi	İdxal adı altında pul vəsaitlərini sistemə qaydada ölkədən çıxaran sahibkarlıq subyektlərinin müəyyən edilməsi və monitoring prosesinə cəlb olunması	Külli miqdarda valyuta vəsaitinin qanunsuz olaraq xaricə köçürülməsi risklərinin məhdudlaşdırılması və bu sahədə effektiv mexanizmlərin yaradılması
8.7.4. Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə əlaqəli olan hüquqi şəxsləri ayırd etməyə imkan verən mexanizmin yaradılması						
1.	IP ünvanları üzrə məlumatlardan şel və riskli şirkətlərin benefisiar mülkiyyətçilərinin müəyyən edilməsində istifadə	DİN, DTX, DVX, MMX	Mütəmadi			
2.	Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə əlaqədar sahibkarlıq subyektləri ilə bağlı öhdəlik daşıyan şəxslərdən alınan məlumatların (hüquqi şəxsin benefisiar mülkiyyətçisi və ya hüquqi şəxsin hesabı üzrə soruncam verən şəxslər və s.), o cümlədən imza nümunələrinə dair məlumatların benefisiar mülkiyyətçilər barədə mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasında toplanması və cərpaz təhlillər aparılması	MMX	Sentyabr, 2023	Eyni benefisiar mülkiyyətçi olan hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi	Korupsiyaya və digər predikativ cinayətlərə qarşı mübarizə çərçivəsində hüquqi şəxslərlə bağlı şəffaflığın artırılması və potensial sui-istifadə risklərinin məhdudlaşdırılması	
3.	Hüquqi şəxslərin dövlət reyestrində toplanmış məlumatlara əsasən (hüquqi şəxsin adı, hüquqi ünvanı, təsisçi, direktor, təsisçi və direktorun ünvanı, əlaqə telefonu və s.) hüquqi şəxslərin eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə bağlılığını müəyyən etməyə imkan verən təhlillər aparılması	MMX, DVX	Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi	Hüquqi şəxslərin dövlət reyestrində yığılan məlumatlar üzrə eyni benefisiar mülkiyyətçi olan hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi	Eyni benefisiar mülkiyyətçi olan hüquqi şəxslərin şel şirkət olub-olmamasını müəyyən edən mexanizmin qurulması	Hüquqi şəxslər üzrə şəffaflığın gücləndirilməsi və onlardan sui-istifadə risklərinin məhdudlaşdırılması
4.	Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə bağlı aşkar edilmiş hüquqi şəxslər məlumatlarının müəyyən olunduğu şel şirkətlər əsasında cərpaz yoxlanılması və təhlillər aparılması	MMX, DVX	Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi			
8.7.5. Əsas fəaliyyəti döviyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərdən potensial sui-istifadə hallarına dair strateji təhlillər aparılması						
1.	Döviyyə vəsaitlərinin nağdlaşdırılması yolu ilə sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirən hüquqi şəxslərlə bağlı məlumatların toplanması və qarşılıqlı mübadiləsi mexanizminin yaradılması	MMX, DVX	Avqust, 2023			
2.	Əsas fəaliyyəti döviyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərlə bağlı təhlillər aparılması və bu hüquqi şəxslərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə halları və şübhələri barəsində hüquq mühafizə orqanlarının və MMX-nin məlumatlandırılması	DVX	Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi	Əsas fəaliyyəti döviyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərin döviyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərin monitorinqi və şübhəli halların aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi təcrübəsinin formalaşdırılması		Hüquqi şəxslərlə bağlı şəffaflığın artırılması və onlardan sui-istifadə imkanlarının məhdudlaşdırılması
8.8. Ölkədaxili və beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi						
8.8.1. Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla MMX arasında təcrübə mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi						
1.	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla MMX arasında yaradılan işçi qrupu çərçivəsində konkret işlərlə bağlı maliyyə təhlili məlumatlarının mübadiləsi mexanizminin qurulması, habelə cinayət işləri üzrə ibtidai araşdırma prosesində bu məlumatlardan istifadənin effektivliyinin artırılması	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq	Mütəmadi	Koordinasiya Şurası tərkibində maliyyə təhlili məlumatlarının mübadiləsi üçün operativ mexanizmlərin yaradılması	MMX-nin cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla təqdim etdiyi məlumatlardan effektiv istifadənin təmin edilməsi	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla və MMX arasında effektiv təcrübə və məlumat mübadiləsinin təmin edilməsi
2.	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlar və MMX tərəfindən hazırlanan tipologiyaların, digər strateji təhlil məhsullarının və təcrübənin müzakirəsi, eləcə də mübadiləsi		Mütəmadi			
8.8.2.	MMX və ona məlumat təqdim edən dövlət orqanlarının (qurumların) nümayəndələrindən ibarət xüsusişəkililmiş əməkdaşlıq çərçivələrinin yaradılması	DQİDK, ƏN, DGK, DVX, MMX	2023	MMX ilə aidiyyəti qurumlar arasında müntəzəm və effektiv məlumat mübadiləsi mexanizminin yaradılması	MMX tərəfindən təhlil edilən məlumatların keyfiyyətinin artırılması və onlardan effektiv istifadənin təmin edilməsi	Aidiyyəti qurumlar və MMX arasında effektiv əməkdaşlığın təmin edilməsi
8.8.3. Qarşılıqlı hüquqi yardım mexanizminin təkmilləşdirilməsi						
1.	Qarşılıqlı hüquqi yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların idarə edilməsi, prioritetləşdirilməsi və gəriyyə məlumatlandırma mexanizminin təkmilləşdirilməsi	ƏN, DİN, DTX, DVX Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq	MMX	2023	Qarşılıqlı hüquqi yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların prioritetlik dərəcəsinin və idarə olunması standartlarının müəyyən edilməsi	Transsərhəd elementlərə malik cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin istintaqı sahəsində qarşılıqlı hüquqi yardım sorğularından istifadə təcrübəsinin genişləndirilməsi
2.	Hüquq mühafizə orqanları tərəfindən ölkə risklərinə uyğun olaraq transsərhəd elementlərə malik cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin istintaqı zamanı qarşılıqlı hüquqi yardım imkanlarından istifadənin intensivliyinin artırılması		Mütəmadi			Qarşılıqlı hüquqi yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların cavablandırılması və ya göndərilməsi zamanı effektivliyin yüksəldilməsi

8.9. Ölkə risk qiymətləndirilməsi üzrə institusional çərçivənin formalaşdırılması						
8.9.1. Cinayət işləri üzrə statistik bazanın təkmilləşdirilməsi üçün infrastrukturun qurulması						
1.	Cinayət işləri üzrə statistik bazada toplanılacaq məlumatların əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi	DİN, DTX, ƏN, DGK, DSX, DVX	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə			2023
2.	Cinayət işləri üzrə statistik bazanın qanunvericilik əsaslarının müəyyən edilməsi	NK	DİN, DTX, ƏN, DGK, DSX, DVX, DSK, MMX	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə		2024
3.	Cinayət işləri üzrə statistik bazanın formalaşdırılması üçün infrastrukturun qurulması	DİN, DTX, ƏN, DGK, DSX, DVX	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə			2025
8.9.2. MMX tərəfindən strateji təhlillərin nəticələrinin davamlı şəkildə açıqlanması						
1.	MMX tərəfindən hüquq mühafizə orqanlarına təqdim edilən məlumatların əsasında tipologiyaların hazırlanması və dərc edilməsi	MMX				Mütəmadi
2.	MMX-nin taktiki təhlil fəaliyyətinin ümumiləşdirilməsi əsasında hazırlanan və sahəvi trendləri əks etdirən strateji təhlil məhsullarının hazırlanması və öhdəlik daşıyan şəxslərə, nəzarət və hüquq mühafizə orqanlarına göndərilməsi					Mütəmadi
3.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdid doğuran predikativ cinayət növləri üzrə strateji təhlillər aparılması və nəticələrinin MMX, hüquq mühafizə və nəzarət orqanlarına göndərilməsi, eləcə də onların qiymətləndirilməsinin nəticələrinə uyğun olaraq tədbirlər planının hazırlanması	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq			Mütəmadi
8.10. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində institusional mühtin inkişafı						
8.10.1. Kölgə iqtisadiyyatının azaldılması məqsədilə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi						
1.	Kölgə iqtisadiyyatı səviyyəsinin makroiqtisadi, monetar və vergi nəzarəti aspektindən qiymətləndirilməsi	İN				2023
2.	Əmtəənin global identifikasiya nömrəsi (GTIN) sisteminin tətbiqi mexanizminin formalaşdırılması	DVX, DGK				2023 - 2025
3.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdid doğuran predikativ cinayət növləri üzrə strateji təhlillər aparılması və nəticələrinin MMX, hüquq mühafizə və nəzarət orqanlarına göndərilməsi, eləcə də onların qiymətləndirilməsinin nəticələrinə uyğun olaraq tədbirlər planının hazırlanması	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq			Mütəmadi
8.10.2. Virtual aktivlər və virtual aktiv xidməti təminatçıları üzərində nəzarət və tənzimləmə mexanizminin qurulması						
1.	Virtual aktivlər və virtual aktiv xidməti təminatçıların tənzimlənməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	Təvsiyə edilir: AMB	MMX			2024
2.	Virtual aktiv xidməti təminatçıların cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı monitorinq cəlb edilməsi infrastrukturunun qurulması	Təvsiyə edilir: AMB	MMX			2025
8.11. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə						
8.11.1. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizənin effektivliyinin artırılması, tətbiq olunan mübarizə tədbirlərinin bu sahələrin maliyyələşdirilməsi risklərinə uyğunluğunun təmin edilməsi						
1.	Qanunsuz pulköçürmə sistemlərinə qarşı effektiv mübarizə mexanizmlərinin formalaşdırılması	DİN, DTX, DVX				Mart - avqust, 2023
2.	Hədəfli maliyyə sanksiyaları tətbiq edilməsi fiziki şəxslərin və qurumların birləşmə və dolay yolla Azərbaycan Respublikasında mövcud olan aktivlərə çıxış imkanlarının aradan qaldırılması və həmin aktivlərin dondurulması üzrə tədbirlərin (o cümlədən beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində müvafiq tədbirlərin) həyata keçirilməsi	DİN, DTX, DVX, MMX				2023 - 2025
3.	Hədəfli maliyyə sanksiyaları tətbiq edilməsi fiziki şəxslərin və qurumların aktivlərinin öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən dondurulmasına dair metodoloji sənədlərin hazırlanması və maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsi	MMX				2023 - 2025
8.11.2.	Yüksək riskli zonalarla ticarət şəbəkələrində qeyri-formal maliyyə əməliyyatları üzərində nəzarətin təmin edilməsi	DİN, DTX, DGK, DSX				MMX
8.11.3.	Dini qurumların fəaliyyətində maliyyə şəffaflığının təmin edilməsi, dini qurumlar üçün sistemə inteqrasiya edilmiş məlumatların vahid bazada toplanması	DQİDK				Mütəmadi

## AKRONİMLƏR

ABA - Azərbaycan Banklar Assosiasiyası	DSX - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
AFBİA - Azərbaycan Fond Bazarı İştirakçılarının Assosiasiyası	DSK - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
AMB - Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	DTX - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti
ANP - Azərbaycan Notariat Palatası	DVX - Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti
AP - Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası	ƏN - Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi
ASA - Azərbaycan Sığortacılar Assosiasiyası	İN - Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
DGK - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	MMX - Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti
DİN - Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	NK - Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
DQİDK - Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	VK - Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası
	XKX - Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti